

APIE ROLANDO RIMKŪNO KŪRYBĄ: TAI, KAS DEDASI MUMYSE, TAIP PAT YRA VISATOS DALIS

Kęstutis Šapoka

LIETUVOS KULTŪROS TYRIMŲ INSTITUTAS

Saltoniškių g. 58, LT-08105 Vilnius

kestas.sapoka@gmail.com

Straipsnyje aptariama kauniečio menininko Rolando Rimkūno kūryba, pasitelkiant kontekstinį-biografinį modelį ir derinant biogramos, laisvos formos interviu ir dailėtyrininko postinterpretaciją. Remiamasi prielaida, kad norint perprasti Rimkūno kūrybą tokia kontekstinė prieiga yra adekvatesnė nei sausi menotyriminiai išvedžiojimai. Taigi šio teksto pirminei struktūrai didelę reikšmę turi paties Rimkūno pasakojimai, paaiškinimai ir patikslinimai. Vis dėlto, net aptariant Rimkūno kūrybą tokiu „betarpišku“ aspektu, galima išskirti tam tikrus kūrybos bruožus, kuriuos dailėtyrine prasme galima būtų apibūdinti kaip savitą kritinio regionalizmo atšaką.

REIKŠMINIAI ŽODŽIAI: Kauno menininkai, Rolandas Rimkūnas, piešiniai, grafika, kontekstinis požiūris, kritinis regionalizmas.

ĮŽANGA

Rolandas Rimkūnas priklauso viduriniajai mūsų menininkų kartai, debiutavusiai XX a. 10 deš. ir neatpažįstamai pakeitusiai mūsų dailę. Vis dėlto Rimkūno kūrybos visuma visavertiškai atsiskleidžia pastaruosiu metu, „šiuolaikinio meno“ sąlygiško atoslūgio metu, keletą pastarųjų metų stiprėjant savitoms neotradicionalizmo tendencijoms¹. Be to, šios „tendencijos“ jo

kūryboje skleidžiasi savitai, todėl reikia šiokių tokių paaiškinimų.

Rimkūnas priklauso kategorijai menininkų, kurių kūryba, žinoma, neneigiant „meninio konteksto“, „dailės istorijos“ įtakos, natūraliai išauga iš paties gyvenimo kontekstualumo. Tokiu atveju, ko gero, pirmiausia reiktų remtis būtent šio dailininko gyvenimiškuoju lygmeniu, jo pasakojimais, aiškinimais ir patikslinimais, kurie padeda plačiau pažvelgti į jo kūrinius ir kartu leidžia užgriebti dalį platesnės socio-

¹ Neotradicionalizmo nereikėtų suprasti kaip absoliučios maksimalios. Mūsų dailės istorijoje, pradedant tarpukariu ir vėliau sovietmečiu, nuolat pastebimi tam tikri „avangardo“ ir „neotradicionalizmo“ periodai. Kiekvieną „neotradicionalizmą“ reikia

analizuoti tam tikrame specifiniame kontekste, santykyje su prieš tai vyravusio „avangardizmo“ periodo specifika.

- Šapoka Kęstutis, „Apie moralę mene ir gyvenime: Rolando Rimkūno kūrinių paroda „Akademijos“ galerijoje“, in: *Kultūros barai*, 2009, Nr. 4.
- Šapoka Kęstutis, „Dievas su mumis: Jono ir Rolando Rimkūnų piešiniai „Akademijos“ galerijoje“, in: *Kultūros barai*, 2012, Nr. 4.
- Šimanskis Valerijonas, „Ar reikalingos Žemaitijai paviršutiniško meno drumzlės?“, in: *Santalka*, 2001 04 15.
- „Tarp vilties ir realybės: grafika Rolandą Rimkūną kalbina Rita Mikučionytė“, in: *Literatūra ir menas*, 2009 03 06.
- Valiuškevičiūtė Apolonija, *Kauno dailės institutas 1940–2000*, Kaunas: J. Petronio leidykla, 2002.
- Гольнко-Вольфсон Дмитрий, „После нулевых: эпоха внесистемного авангарда“, in: *Московский художественный журнал / Moscow Art Magazine*, 2012, Nr. 82.
- „Графіка рубяжа і пачатку XXI ст. (Арт-праект Саюзау мастакоў Тайваня, Тайланда, Японіі, Ізраіля, ЗША, Польшчы, Літвы)“, in: *Біенале „Тэстамэнт“ ў мінскім Палацы мастацтва*, Мінск, 2000.
- Перкин蒂斯 Юзумас, „В Висагинасе открыта совместная выставка работ художников, выполнивших свои работы аэрозольными красками“, in: *Известия Висагинаса*, 2005 09 25, Nr. 389.

INTERNETINĖS PRIEIGOS

- „Meno ramentai: Rolandą Rimkūną kalbina Kęstutis Šapoka“, in: *Literatūra ir menas*, Nr. 3373, 2012-03-30, [interaktyvus], [žiūrėta 2013-03-22], <http://eia.libis.lt:8080/archyvas/viesas/20120615100737/http://www.culture.lt/lmenas/>.
- „Kaip atrodo tipinė dizainerio Rolando Rimkūno darbo diena?“, [interaktyvus], [žiūrėta 2013-02-26], in: <http://www.dizainologija.lt/#!/2012/12/interviu-nr-3-rolandas-rimkunas.html>.

AND EVERYTHING THAT IS HAPPENING WITHIN ME IS ALSO A PART OF THE UNIVERSE: SEVERAL NOTES ON ROLANDAS RIMKŪNAS' DRAWINGS

Kęstutis Šapoka

KEYWORDS: Kaunas' artists, Rolandas Rimkūnas, drawings, graphic art, regional criticism, contextual view.

SUMMARY

The article discusses the works of the Kaunas' artist Rolandas Rimkūnas through the specific means of contextual view. Preferential attention is focused on Rimkūnas' biography that is seen in terms of the larger cultural, social and historical contexts. The author of this article argued that such “biographical-contextual sketch” structure of an article reflects the works of Rimkūnas better than any complicated formulas of art criticism. Rimkūnas creates drawing or graphic cycles which derive from the real life situations of more complex existential circumstances. So the author tries to look at the works of Rimkūnas “phenomenologically” – to look at the drawing-cycles in the context of his “life-cycles”. Some of the more important features of Rimkūnas' intellectual and creative biography are also discussed. In this case Rimkūnas' tellings and explanations (conversations with Rimkūnas) have become very important.

However, the art of Rimkūnas includes certain features. Mostly the artist draws using biros or felt-tips. According to Rimkūnas, this technique of drawing is the easiest way to create his visual diaries. We could perceive Rimkūnas' art as a specific kind of critical or local regionalism. This article presents Rolandas Rimkūnas as an ironic moralist in the (global) tradition of the works of William Hogarth, Francisco Goya, Honoré Daumier, The Peredvizhniki (Wanderers), Jaroslav Hašek or Pupu Dédé.